

KYSTSTIEN

Straumsjøen – Spjelkvågen i Bø

Tegnforklaring

	Tursti		Merket tursti
	Parkeringsplass		Umerket turforslag
	Rasteplass		Naturreservat
	Rorbu/overnatting		Badeplass
	Severdighet		

Utarbeidet av Vesterålen friluftsråd i samarbeid med Bø kommune og Nordland fylkeskommune

Tekst: Alf Oxem
Oversettelse: Tim Challman
Layout/Skiltproduksjon:
Trykkmann Skilt Design AS

1 Straumsjøen

Gammelt fiskevær med dampskipsanløp, post og butikker. Åsandstua ble bygd av materialer fra gamle Malnes kirke i Hovden ca 1910, flyttet fra Åsand til Handkleppan ca 1960.

2 Vikan

Typisk gård på yttersida, der fiske og jordbruk ble kombinert. I si tid ga den livsgrunnlag for fire familier med rundt 20 mennesker. Veien til Vikan sto ferdig i 1934. Siste beboer forlot i 1970.

3 Jettegryter

Like etter lyktene passerer man flere små og ei stor jettegryte nede i flomålet.

4 Flaskfôret

Sagnet forteller at gygra (trollkvinna i Vikantinden) brukte de store, firkantete steinene i fjæra som flaskefôr (drikkevare).

5 Digerneset

Rakfjære der likt og ulikt strander. Egnest rasteplass.

6 Åsand

Bebodd allerede 500 e. Kr, men har også ligget øde i perioder. Kort avstand til fiskefeltene gjorde gården attraktiv for fremmedfiskere, særlig da Åsand hadde fiske-mottak og rorbuer. Ca 1960 ble husene revet og tatt med på flyttelasstet. I dag er det stranda og grassletta som trekker folk.

7 Spjelkvågen

En av de fattigste gårdene i Bø, først bosatt på 1500-tallet, men har òg vært avfolket i flere omganger. Sist avfolket i 1967.

Verdt å vite

Kyststien Straumsjøen – Spjelkvågen er ca 8 km lang, går gjennom variert terreng, men er aldri «vanskelig». I normalt tempo med pauser tar turen ca 5-6 t.

Første del til Vikan (2 km) går på gammel vei. I Vikan følges gul merking ned til fjæra forbi husene, fram til første lykt. Fra lykta til Flaskfôret grei trasé. Ved lavvann kan en gå fjæra. Den største jettegryta her er tre meter djup, men de fleste grytene er fylt med tang og vanskelig å se.

Fra Flaskfôret til Åsand (3 km) følges en sauesti, fram til Digerneset øvre del av fjæra, deretter en litt krønglete trasé i skrått terreng og ur med store steiner. Etter ura anbefales å følge fjæra fram til Åsand. Videre til Spjelkvågen (3 km) er det god sti, lett å følge.

Bergartene i området er 2,7 millioner år gamle – de eldste grunnfjell i Skandinavia, dannet i jordas urtid i en periode med stor vulkansk aktivitet. Den grå-grønne gneisen i Vikan er spesiell med sitt karakteristiske foldemønster. Mineralsammensetninga er i hovedsak kvarts, feltspatt og glimmer.

Jettegryter finnes flere steder i Bø. Grytene utafor Vikan er av de lettest tilgjengelige. Jettegryter er ovale forskeninger i fjellet som under siste istid (ca 8.000 år f. Kr.) ble dannet av smeltevann som satte steiner i roterende bevegelse. Langvarig sliping av berget skapte formasjoner som ennå er synlige i terrenget.

1 Straumsjøen

Old fishing village, port of call for steamships, post office and shops. The "Åsandstua" was constructed with materials from the old Malnes Church in Hovden in about 1910 and was moved from Åsand to Handkleppan about 1960.

2 Vikan

Typical farm on the outer coast, where fishing and agriculture were combined. In its heyday it provided a livelihood for four families with a total of about 20 people. The road to Vikan was completed in 1934. The last resident left here in 1970.

3 Shoreline potholes

Just after the lights, you will pass several small and one large pothole down at the high water mark.

4 Drinking vessels

Legend has it that the Jotun Troll (Troll woman of Vikan Peak) used the large, square stones on the shoreline as drinking vessels (beakers).

5 Digerneset

A beach where sundry objects drift ashore. A suitable rest stop.

6 Åsand

Inhabited already in 500 AD, but has also been abandoned for periods of time. The short distance to the fishing grounds made this place attractive for itinerant fishermen, particularly when Åsand had a fish receiving station and rorbu cabins. About 1960 the buildings were pulled down and moved away piecemeal. The beach and grassy flatland are the primary attractions today.

7 Spjelkvågen

One of the most impoverished settlements in Bø, inhabited already in the 1500s, but has also been abandoned at intervals. Most recently depopulated in 1967.

Worthwhile facts

The Coastal Trail Straumsjøen and Spjelkvågen is about 8 km long, running through varied terrain, but it is never «difficult». At normal hiking speed, including rest breaks, the trip takes between 5-6 hours.

Stage one Handkleppan – Vikan (2 km) follows an old road. In Vikan, you follow the yellow markers down to the shoreline past the houses, and then continue to the first light. From the light to Flaskfôret (the Drinking Vessels) is easy going. At low tide, you can walk along the shoreline. This will allow you to see the largest of the shoreline potholes. Most of the potholes are filled with seaweed and are barely visible.

From Flaskfôret to Åsand (about 3 km) you will follow a fairly clear sheep path. Continuing on to Digerneset you should follow the upper shoreline, and then the somewhat winding path along a slanting incline with scree and large boulders. After the scree, we recommend following the shoreline to Åsand.

Between Åsand and Spjelkvågen there is a good path – easy to see and follow.

Rock species in the area are 2.7 million years old – the oldest bedrock in Scandinavia. This primary rock dates from the Precambrian era, in a period of great volcanic activity. The greyish-green gneiss in Vikan is extraordinary with its characteristic fold pattern. The mineral composition is mainly quartz, feldspar and mica.

Shoreline potholes: These are found in several places in Bø. The potholes outside Vikan are among the most easily accessible; the largest is 3.1 m deep. The potholes are oval hollows in the bedrock formed during the last Ice Age (about 8000 BC) by melting water which kept stones rotating in a circular pattern. The prolonged grinding of the bedrock surface created these formations which can be seen on the terrain.